

II. GÜN

Merhaba Sevgili Çocuklar,

Nasılsınız bakalım bugün? Hazır mısınız keyifli zaman geçirmeye? Merak ediyor musunuz bizim sıkı dostların neler yaşadığını? Bir önceki buluşmamızda dostlarımıza yardım edebilmek için malzemelere ihtiyacımız olduğunu ve bunun için hangi malzemeleri kullanabileceğimizi söylemiştim sizlere. Onlara her buluşmamızda ihtiyacımız olacak. Her zaman bizimle buluşmaya gelirken yanınızda bulundurmayı unutmayın lütfen.

İsterseniz yine bir oyunla başlayalım. Bugünkü oyunumuzun adı Garson.

Bu oyun için minderleri, sandalyeleri, boş bidonları ya da bunlar gibi engeller oluşturmanıza yardımcı olabilecek güvenli eşyaları, bir çay tepsisini bir de kırılmayacak bir bardağı kullanacağız. Bardaklarımız metal, plastik ya da kartondan olabilir. Bunun için büyüklerimizden yardım isteyebiliriz. Bunları hazırladıktan sonra odanın içine minder, sandalye, bidon gibi malzemeleri kullanarak engeller oluşturuyoruz. Su bardağımızın içine de su doldurup çay tepsisinin üzerine koyuyoruz. Şimdi görevimiz tepsinin üstündeki suyu dökmeden engelleri aşarak hızlı bir şekilde karşıya götürmek ve geri getirmek. Minder ya da bidonların arasından geçerek, sandalyelerin üzerine çıkıp inerek suyu dökmeden karşıya gidip geri dönüyoruz. Bakalım dökmeden kaç bardak su taşıyabiliyoruz? İsterseniz burada kaydı durdurun ve oyunu tamamlayın. Sevdiniz mi oyunumuzu? Bu oyunu artık, istediğiniz değişiklikleri yaparak her zaman oynayabilirsiniz.

Şimdi maceralarımıza başlayalım. Tipoti, Galima ve Pako'nun maceralarının devamını çok merak ettiğinizi biliyorum. Bizimkiler neler yaşamıştı hatırlıyor musunuz? Tipoti ve ailesi bir kasabaya taşınmışlardı. Sınıfındaki arkadaşları onunla oynamak istememişlerdi. Bu duruma çok üzülen Tipoti göl kenarında karşılaştığı bir köpekle arkadaş olmuş ve adını Pako koymuştu. Daha sonra da sınıflarına yeni gelen Galima'yla arkadaş olmuşlardı. Yağmurlu bir ilkbahar gününde tavan arasına çıkarak Galima'nın büyük annesinin uçan halısını bulmuşlar, ona binerek uçmuşlardı. Camda gördükleri kelebekleri takip ederek mavi kelebeği bulmaya karar vermişler ve camdan çıkmışlardı. Bizimkiler pencereden çıktıktan sonra neler olmuş neler. İşte devamı başlıyor. Gökyüzünde uçan halıda gitmenin heyecanıyla etraflarına bakarken, Pako birden bire havlamaya başlamış. Gökyüzünde bir noktaya bakıp öyle çılgınca havlıyormuş ki yolunda gitmeyen bir şey olduğunu ve Pako'nun bunu

anlatmaya çalıştığını anlamış sıkı dostlar. O yana baktıklarında, gözlerine inanamamışlar. Gökyüzünde hızla hareket eden simsiyah, kocaman, ürkütücü bir bulut kütlesi hızla onlara doğru yaklaşıyormuş. Bulut yaklaştıkça bir uğultu da yaklaşıyormuş. “Bulut olması imkânsız bunun.” demiş Tipoti. Bulut kütlesi iyice yaklaştığında gürültüye dayanamayıp kulaklarını kapatmışlar hemen. O an gerçeği anlamışlar. O hareket eden bir bulut kütlesi değil, çığlık çığlığa kaçışan bir kuş sürüsüyümüş meğer. Çok merak etmişler onların neden bu kadar çok korktuklarını ve neden kaçmaya çalıştıklarını. Oysaki ilkbahar mevsimiymiş ve kuşlar daha yeni ulaşmışlar ülkeye. Daha dün geçmişler şehre doğru. Sonbahara kadar da burada kalmaları gerekiyormuş. “Ne olduğunu öğrenmeliyiz.” demiş Tipoti. “Şehirde bir felaket yaşanmış olabilir, belki de onlara yardım etmemiz gerekir.”

Gürültüyü duyan tüm kasaba halkı da sokaklara dökülmüş, gökyüzünde yaşanan garipliği anlamaya çalışıyorlarmış.

Tipoti, Galima ve Pako kuşların peşinden gitmişler hemen. İyice yaklaşp onlarla yan yana uçmaya başladıklarında Galima kuşlarla konuşmaya başlamış. Kuşlar da ona cevap veriyorlarmış. Bunu gören Tipoti çok şaşırılmış. “Her şeyi anlatacağım.” demiş Galima. Kuşlarla bir şeyler konuşmaya devam eden Galima, Tipoti’ye dönerek “Az ileride bir göl varmış, orada dinleneceklermiş olup biteni de bize orada anlatacaklarmış.” Göle doğru uçarlarken Tipoti’nin şüphe dolu bakışlarını fark etmiş. “Büyükannem öğretti, o da biliyormuş kuşlarla konuşmayı, onun büyükannesi, hatta büyük büyükannesi de biliyormuş. Biliyorum sana daha önce söylemeliydim bunu ama korktum. Benimle arkadaş olmak istemezsin diye düşündüm. Hep öyle oluyor çünkü.” Galima çok üzgünmüş bunları söylerken. “Üzülme lütfen.” demiş Tipoti. “Böyle bir şey için seninle dostluğumuzu bitirecek değilim. Hem ne güzel bir yeteneğin var, keşke benim de böyle bir yeteneğim olsaydı. Lütfen bundan sonra birbirimizden çekinmeden söyleyelim her şeyi olur mu?” demiş. İki dost birbirine söz vermiş bunun için ve sıkıca sarılmışlar. Pako’nun bu durumu kışkırdığını görünce ona da sarılıp birlikte gülmüşler. Sohbet ederken göl kıyısına geldiklerini son anda fark edebilmişler. Aşağıya inmişler. Halıyı katlayıp Tipoti’nin boynundaki çantaya asmışlar. Ve hep birlikte bilge kuşun yanına gitmişler. Neler olduğunu anlatmasını bekliyorlarmış. Ama bilge kuş sanki bunu bilmiyormuş gibi “Size bir bilmece soracağım. Benim bilmecemin cevabı sizin bana sorduğunuz sorunun cevaplarından biri aslında.” Bilmecemiz şöyleymiş;

Ben varmadan o varır, her şeyden hızlı yol alır.

“İşin gerçeği bu çok faydalı bir şey. İnsanlar yanlış kullandığı için zararlı oluyor sadece. Bu yanlışlar, hem kuşların hem daha birçok hayvanın zarar görmesine sebep oluyor. Aslında bu kadar fazlası hem insanların hem hayvanların göz sağlığı için de çok zararlı. Üstelik çevreye de zarar vermekte. Hem bu kadar çok kullanılması israf, ülke ekonomisi için de zarar. Enerji tasarrufunu engellemekte.” demiş bilge kuş.

Tipoti konuşulanları anlayamıyormuş. Galima da cevabı bulmaya çalışıyormuş. Evet bu bir enerji kaynağıymış, acaba hangisiymiş. Sizler bulabildiniz mi cevabı? Tekrar hatırlayalım bilmecemizi. (Ben varmadan o varır, her şeyden hızlı yol alır.) Çok hızlı ulaşan, fazlası gözlere zarar veren ne olabilir acaba? Evet, evet doğru cevabı buldunuz. Doğru cevabımız ışık olacak. Geçen buluşmamızda istediğiniz malzemelerle kaplumbağa yazmıştınız hatırladınız mı? Şimdi de istediğiniz bir malzeme ile **IŞIK** yazabilirsiniz. Sonra da cevapları uçuran sözlerimizi söyleyip göndeririz dostlarımıza. Haydi o zaman hazırsak birlikte söyleyelim.

Uç uç Tipoti’ye

Uç uç Galima’ya

Uç uç Pako’ya

Evet siz cevabı söyler söylemez Galima da bilge kuşa söylemiş. “Nasıl yani?” demiş, “Siz ışık yüzünden mi kaçıyorsunuz? Ama ışık olmasa biz karanlıkta nasıl yaşarız?”

“Evet” demiş bilge kuş, “ışık faydalıdır ama yanlış kullanıldığında da zarar verir. Herkes evlerini, yollarını, binalarını, bahçelerini ve daha birçok yeri çok yanlış bir şekilde aydınlatıyor. Ve bu da hepimize zarar veriyor sadece bizlere değil. Dün geldik biz şehre. Bir gecede fazla ışık yüzünden bir sürü arkadaşımız yaralandı. Bir de havai fişekler patlattılar bütün gece. Öyle gürültülüydü, öyle çok korktuk ki! Kulakları zarar gören arkadaşlarımız var şu anda. O sebeple biz de evlerimize ulaşamadan geri dönmek zorunda kaldık.”

Galima tüm olup biteni Tipoti’ye de anlatmış. “Olmaz!” diye bağırarak Tipoti. “Siz olmazsanız olmaz. O zaman tarlalarda zararlı böcekler, çekirgeler çoğalır. İnsanlar tarlalarından hiç ürün alamaz ve o zaman aç kalabiliriz. Büyük annem anlatmıştı bana, bir keresinde insanlar zarar verdiği için kuşlar o bölgeyi terk etmek zorunda kalmış. Bir süre sonra da tarlalarda zararlı böcekler ve çekirgeler çoğalmaya ve dikilen her şeyi yemeye başlamışlar. İnsanlar o kadar az ürün alabilmişler ki o kışı çok zor atlatmışlar. Kuşları geri getirebilmek için çok

uğraşmışlar. Sen ve ben bunu herkese anlatmalıyız Galima. Kuşlar da bizi burada beklemeli.”

“Biz nasıl yapabiliriz ki bunu?” demiş Galima. “Biz daha çok küçüğüz dinlemezler bizi.” Tipoti kararlıymış, başaracaklarına inanıyormuş. Galima, Tipoti’nin söylediği her şeyi bilge kuşa anlatmış. Sormuş diğer kuşlara bilge kuş, kabul etmişler onlar da beklemeyi.

“Madem buradayız saymak lazım bütün kuşları. Ayrılalım gruplarımıza.” demiş bilge kuş. Kuşlar çeşitli büyüklükteki gruplarda bir araya gelmişler. Bir grupta kuşlar arka arkaya üçerli sıra olmuşlar. Toplam kaç kişi olduklarını da çok merak ediyorlarmış ve saymaya başlamışlar. Birinci sıradaki gruptakiler sessizce bir deyip sağ ayağını yavaşça yere vurmuş, sessizce iki demiş ve sol ayaklarını yere vurmuş, sonra da yüksek sesle 3 dediklerinde güçlü bir şekilde kanatlarını birbirine vurmuşlar. Ve sıra hemen arkalarındaki 3’lüye gelmiş, onlar da saymaya öndekilerin kaldığı yerden devam etmiş. Birlikte sayıp onlara yardım edelim mi? Biz de onlar kanatlarını birbirine vururken bir kez alkış yapabiliriz. Sessizce 4 deyip sağ ayaklarını yere vurmuşlar, sessizce 5 deyip sol ayaklarını yere vurmuşlar, yüksek sesle 6 dediklerinde güçlüce bir kez alkışlamışlar. Sıra arkadaki sıraya geldiğinde onlar da aynı şekilde yapmış. Sessiz 7-sağ ayak, Sessiz 8-sol ayak, yüksek sesle 9 ve alkış. Şimdi arkadaki sıra sessiz 10-sağ ayak, sessiz 11-sol ayak, yüksek sesle 12 ve alkış. Devam ediyormuş arkadaki sıra sessiz 13-sağ, sessiz 14-sol, yüksek sesle 15 ve alkış. Sessiz 16-sağ, sessiz 17-sol, yüksek sesle 18 ve alkış. Sessiz 19-sağ, sessiz 20-sol, yüksek sesle 21 ve alkış. Sessiz 22-sağ, sessiz 23-sol, yüksek sesle 24 ve alkış. Sessiz 25-sağ, sessiz 26-sol, yüksek sesle 27 ve alkış. Sessiz 28-sağ ayak, sessiz 29-sol ayak, yüksek sesle 30 ve alkış. Bu gruptaki kuşlar bitmiş. Bu grupta 30 tane kuş varmış. Yanlışlık olmasın diye hızlıca bir kez daha saymışlar. Sonra diğer grupları da saymışlar. Bir grupta 163 kuş, bir diğerinde 180 kuş, bir başkasında 207 kuş, yani toplamda tam 580 tane kuş varmış.

Sayma işlemi bitince sıra yemeğe gelmiş. Bilge kuş mısır torbasını çıkarmış. 2 kuş çağırarak yanına ve onlara 6 tane mısır vermiş ve eşit olarak paylaşımlarını söylemiş. Her biri kaç mısır yiyecek sizce? Siz de önünüzdeki malzemelerden 6 tanesini alarak 2 gruba eşit olarak paylaştırabilirsiniz. Fasulye, nohut, mercimek, makarna, kalem hangisini isterseniz. Her grupta kaç tane oldu? Evet 3 tane. Her kuş 3 tane mısır yiyecek. Bunu kolayca 6’yı 2’ye bölerek de bulabiliriz.

Sonra 3 kuş çağırarak. Onlara da 9 tane mısır vermiş ve bunu eşit olarak paylaşımlarını söylemiş. Her birinin kaç mısır yediğini Tipoti ve Galima hesaplayamamış bir türlü. Siz öğrendiniz nasıl yapılacağını, onlara da öğretebilirsiniz. Şimdi 9 tane alıyoruz malzememizden ve 3 gruba eşit olarak

paylaştıyoruz. Ya da 9'u 3'e bölüyoruz. Bulabildik mi sonucu? Evet her kuş 3 tane mısır yiyecek.

Diğer bir gruba 15 mısır vermiş, onlar da 3 kişiymiş. Onların kaç mısır yiyeceğini de hesaplamak istiyormuş bizim sıkı dostlar. Bilge kuş anlamış yapamadıklarını. “Eşit paylaşın demek bölmek demektir aslında. Yani;

15 mısırı 3 kuşa eşit olarak paylaştırdığımızda, 15'i 3'e bölmüş oluruz. Yaptınız mı siz de şimdi?” diye sormuş onlara. “5 tane mısır almaları gerekiyor.” diye heyecanla bağırmış bizim sıkı dostlar.

Yemeklerini yedikten sonra “Şimdi de mani zamanı” der bilge kuş. Maniyi söylemek isteyenler çıkarlar meydana iki gruba ayrılırlar. Sıkı dostlar da hazırlanır mani söylemek için. Biz de onlarla birlikte söyleyelim manileri. Benden sonra siz tekrar edebilirsiniz.

İlk grubunki şöyleymiş;

Davulumun ipi kaytan (şimdi birlikte deyip tekrar söylenecek her dize.)

Kalmadı sırtımda mintan

Verin ağalar bahşişimi

Sırtıma alayım mintan

İkinci grubunki ise şuymuş;

Manici başı mısın?

Cevahir taşı mısın?

Sana resmimi versem,

Cebinde taşır mısın?

Manileri söylerken hepsi çok eğlenmişler. “Şimdi de uyku vakti” demiş bilge kuş. Tipoti ve Galima da evlerine gitmek için kalkmışlar. Halıyı çantasından çıkarmış Tipoti. Açtıklarında bir de ne görsünler? Evet, kâğıtlar varmış, üzerinde de yazılar.

İlk kâğıtta bir tekerleme varmış, öğrenmeleri ve yazmaları gereken. Bu tekerlemeyi yine ezberleyip üç defa söylemeleri gerekiyormuş. Geçen seferki gibi hatırladınız mı? Bu seferki şuymuş;

Bu pikap, řu pikap, o pikap

Sıkı dostların sizin yardımınıza ihtiyacı olabilir. Eğer onlara yardım etmek istiyorsanız sizin de bu tekerlemeyi ezberlemeniz ve yazmanız gerekiyor. Onlar unutursa hatırlatmanız için. Sonra da birlikte cevapları uçuran sözleri söyleyerek gönderebiliriz. Tekerlemeyi değişik şekillerde söyleyebilirsiniz isterseniz. Şarkı gibi, yaşlı biri gibi, bebek sesiyle, sinirli ya da korkuyormuş gibi. Hangisi hoşunuza gidiyorsa o şekilde. Sadece dikkat etmeniz gereken şey, tekerlemeyi yavaş yavaş ve anlaşılır bir şekilde söylemek. Sonrasında biraz hızlansak bile yine anlaşılır söylemeye dikkat ediyoruz.

Hazırsanız şimdi de ikinci kağıda geçelim. Şu soru yazıyormuş orada.

Şimdi hangi mevsimde olduğumuzu söyleyebilir misin? Peki, bu mevsim geldiğinde doğada ne gibi değişiklikler olur, bunu söyleyebilir misin? Düşün, bakalım 5 tane değişiklik bulabilecek misin? Yoksa uçamazsın.

yazıyormuş.

Siz bu sorunun cevabını düşünüp yazın, olur mu? Buna kaldığımız yerden devam edeceğiz bir sonraki bölümde.

şimdi Tipoti, Galima ve Pako'dan size bir mesaj var: Bizim sıkı dostlar, tüm yardımlarınız için sizlere teşekkür etmek ve bunun için size bir sürpriz yapmak istiyorlarmış. Burada yine sizin yardımınız gerekiyor. Onların bu sürprizi yapabilmesi için evinizde kullanılan yumurtaların kabuklarını biriktirebilir misiniz? Ne kadar çok yumurta kabuğu olursa o kadar iyi olurmuş. Acaba nedir bu sürpriz? Çok güzel düşünmüşler değil mi? Çok heyecanlandım. Hem bir de çok merak ettim sürprizlerini. Sadece sürprizlerini değil eve gitmeyi başarıp başaramayacaklarını da merak ediyorum. Sonra bir de kuşlara yardım edip onları yeniden evlerine kavuşturabilecekler mi onu da merak ediyorum. Bir sonraki buluşmamızda öğrenebiliriz hepsini.

O zamana kadar da kendimize çok dikkat ediyoruz, olur mu? Görüşmek dileğiyleee. Hoşçakalıııınnn!